

CHASSÉ | THEATER

ARTISTIEK PLAN
periode 2013 – 2016

uit: Jan Hanlo, Verzamelde Gedichten,
Uitgeverij G.A. van Oorschot, Amsterdam 1958
bij gelegenheid van zijn 100ste geboortejaar

De sterren niet - Muze - de wind noch de regen
de velden de honden de paarden de bomen
en ook niet de tranen de oorlog de leegte

Maar wel in de regen en wind mooie wimpers
en onder de sterren een paar zwarte ogen
- donkere sterren - zó'n schijnsel der schoonheid..

- Jan Hanlo

1. INLEIDING	p. 7
1.1. definiëring	p. 9
Chassé Theater	p. 9
Gemeente Breda	p. 9
missie	p. 9
1.2. visie	p. 10
kunst	p. 10
ontmoetingsplek	p. 11
trekpleister	p. 11
1.3. context	p. 13
lokaal	p. 13
landelijk	p. 13
2. PROGRAMMERING	p. 15
2.1 eisen	p. 17
kwantitatief	p. 17
kwalitatief	p. 17
2.2. invulling	p. 19
theater	p. 19
film	p. 21
festivals	p. 22
3. SAMENLEVING	p. 23
3.1 gastheerschap	p. 25
amateurgezelschappen	p. 25
professionele gezelschappen	p. 25
evenementen	p. 25
3.2. educatie	p. 26
definitie	p. 26
doelstelling	p. 26
uitgangspunt	p. 26
activiteiten	p. 27
werving	p. 27
speerpunten	p. 27
3.3. partners	p. 29
lokaal	p. 29
landelijk	p. 29
internationaal	p. 29
4. PEILERS & TOEKOMSTPLANNEN	p. 31
4.1. peilers	p. 32
Internationale Selectie	p. 32
topamusement	p. 32
filmpremières	p. 32
LeineRoebana	p. 33
4.2. toekomstplannen	p. 34
Breda voor het voetlicht	p. 34
curatorschap	p. 34
de straat van Hertzberger	p. 34
2018Brabant	p. 35

1. INLEIDING

1.1. DEFINIËRING

CHASSÉ THEATER

Het Bredase Chassé Theater is het grootste theater van Zuid-Nederland en het meest veelzijdige van het gehele land. Het presenteert alle disciplines binnen de podiumkunsten en een onderscheidend filmaanbod. Het programma loopt uiteen van grootschalig amusement tot kleinschalige artistieke experimenten. Het theater is gebouwd naar een baanbrekend ontwerp van architect Herman Hertzberger en bevat drie theaterzalen, drie filmzalen en diverse bars en foyers. Sinds de opening in 1995 heeft het theater meer dan vijf miljoen bezoekers mogen ontvangen.

Het Chassé Theater heeft zich in de loop der tijd ontwikkeld tot 'hotspot' op zowel artistiek als amusementsgebied: trekpleister op het vlak van entertainment en voortrekker in cultureel opzicht. Bovendien geldt het theater als een belangrijk trefpunt binnen de Bredase gemeenschap, met een groot en rijk geschakeerd programma dat de veelkleurigheid van de samenleving weerspiegelt. Als middelpunt van het Bredase carnaval, als gastheer van de Bredase (amateur-)gezelschappen en als populaire partij- en congreslocatie is het theater niet meer uit de Bredase samenleving weg te denken.

GEMEENTE BREDA

De Gemeente Breda is een belangrijke partner van het theater. Om het Chassé Theater zowel op artistiek gebied als op het gebied van ondernemerschap de benodigde ruimte te geven, maakt de exploitatie geen onderdeel uit van de gemeentelijke organisatie. Er bestaan twee vennootschappen: Chassé Theater Beheer nv voor het economisch eigendom van het pand en het aandeelhouderschap van de exploitatiemaatschappij. Daarnaast bestaat Chassé Theater nv voor de invulling van de artistieke ambities. De Gemeente Breda is aandeelhouder van Chassé Theater Beheer nv. Waar veel gemeenten moeite hebben hun podia 'echt' op afstand te plaatsen, is de organisatievorm in Breda doeltreffend en een voorbeeld voor de theaterwereld.

Behalve het zijn van aandeelhouder en verhuurder is er een derde relatie. Dit is de subsidierelatie. Het Chassé Theater ontvangt jaarlijks een subsidiebedrag en stelt hiertoe eens in de vier jaar een artistiek plan op. Aan de basis van dit plan liggen de zogenoemde artistieke uitgangspunten. Deze vloeien voort uit het gemeentelijke cultuurbeleid en de eigen ambities van het theater, die worden afgestemd op de middelen die de gemeente hiervoor wil inzetten. Vervolgens wordt het subsidiebedrag vastgesteld dat gedurende de planperiode jaarlijks met een prijsindexcijfer wordt aangepast. Tot slot vindt evaluatie plaats.

MISSIE

Uitgangspunt voor de exploitatie van het Chassé Theater is de hieronder geformuleerde missie. Het waarom en hoe dat ten grondslag ligt aan deze missie wordt in de paragraaf *visie* toegelicht. In de daarop volgende hoofdstukken omschrijven we hoe dit in de praktijk ten uitvoer wordt gebracht.

Het Chassé Theater presenteert en bevordert podiumkunsten en artistieke films in al hun verschijningsvormen en biedt hiermee schoonheid, emotie en verdieping aan een groot en breed publiek uit Breda en (ver) daarbuiten. Dit gebeurt met gastvrije, betrokken medewerkers en een optimale, culturele en zakelijke exploitatie van het gebouw. De programmering, dienstverlening en ambiance zijn onderscheidend en van hoge kwaliteit.

1.2. VISIE

Waarom wil een samenleving theater- en filmvoorzieningen tot zijn beschikking hebben en is zij bereid hier financiële steun aan te geven? En hoe geven wij daar in het concrete geval van het Chassé Theater invulling aan? Hieronder volgt een toelichting op het waarom en hoe van de drie bestaansredenen die wij onderscheiden.

KUNST

Waarom: Podiumkunsten en film vormen een belangrijke waarde binnen een menselijke samenleving.

Kunst is een belangrijke waarde binnen een menselijke samenleving. Het vormt net als religie een verrijking van ons geestelijk leven, door vragen te stellen, nieuwe vergezichten in beeld te brengen en ons te confronteren met onze eigen emoties. Daarbij is kunst schoonheid in optima forma; de sublimering van de menselijke scheppingskracht, die ons meer dan welk verschijnsel ook in vervoering kan brengen. Kunst levert zijn publiek het hele spectrum van emoties; troost, herkenning, geluk, plezier en wat eigenlijk niet?

De podiumkunst en de film nemen binnen de kunsten een bijzondere positie in. Ten eerste omdat ze diverse kunstdisciplines in zich verenigen; literatuur, vormgeving, muziek, dans et cetera. Ten tweede leveren podiumkunsten en film collectieve ervaringen. Het zijn groepsactiviteiten waarbij gelijktijdig emoties beleefd worden. Dat levert een aantrekkelijk gevoel van verbondenheid op. Het live-aspect bij theater, maakt de ervaring bovendien uniek; elke voorstelling is enig in zijn soort. Er zijn filosofen die theater als de ultieme kunstvorm zien.

Hoe: Het Chassé Theater presenteert podiumkunsten en film in al hun verscheidenheid, waarbij het belang van de kunst centraal staat en waarbij het Chassé Theater een bemiddelende rol heeft tussen kunstenaar en kunstpubliek.

Het Chassé Theater onderstreept zonder enig voorbehoud het belang van kunst. Het hoofddoel dat wij ons stellen is: het presenteren en bevorderen van podiumkunsten en film in al hun verscheidenheid. Van toegankelijke voorstellingen met een hoge amusementswaarde, tot de meest verfijnde producties die van de toeschouwer een hoge mate aan ervaring en concentratie vergen.

In zijn beleid stelt het Chassé Theater het belang van de kunst centraal. Er zijn theaters die in de eerste plaats het belang van de kunstenaar dienen. Deze theaters investeren doorgaans veel in zaken als talentontwikkeling. Anderzijds kennen we theaters die het belang van het publiek voorop plaatsen en de samenstelling van hun programma sterk laten afhangen van de belangstelling van de bezoekers. Het Chassé Theater positioneert zich hier tussenin en kiest vooral voor het belang van de kunst als zodanig.

Dit weliswaar abstracte perspectief levert in praktijk een concreet en werkbaar uitgangspunt op, namelijk: de waarde van het gebodene is te allen tijde maatgevend. Dat betekent dat we nooit activiteiten verrichten die louter in het belang zijn van enerzijds de uitvoerenden of anderzijds de toeschouwers. Natuurlijk hebben we belangstelling voor projecten op het gebied van talentontwikkeling en natuurlijk zijn we geïnteresseerd in de populaire cabaretier. Als de kwaliteit van de voorstelling echter niet aan onze maatstaven voldoet, zien we van programmering af.

Het Chassé Theater heeft een bemiddelende rol tussen kunstenaar en kunstpubliek. Dit in de eerste plaats letterlijk; het is immers onder ons dak dat de twee groepen samen komen. Ten tweede ook figuurlijk: we stellen alles in het werk het publiek inzicht te geven in de bedoelingen van de kunstenaar in kwestie. Onze publiciteits- en marketingafdeling heeft daarin een belangrijke rol met de verzorging en verspreiding van (achtergrond-)informatie. Daarnaast is er een educatieprogramma dat later in dit plan wordt toegelicht.

ONTMOETINGSPLEK

Waarom: Een theater is een ontmoetingsplek

Theaters zijn bij uitstek ontmoetingsplaatsen. Plaatsen waar je grote aantallen gelijkgestemden tegenkomt, maar waar je evengoed andersdenkenden tegen het lijf kunt lopen. Wie de geschiedenis bestudeert ziet dat de theaters vaak een spilfunctie in de samenleving hadden. Al in de Griekse oudheid vormde het theater het middelpunt van een veelkleurige populatie.

De functie van een theater als ontmoetingsplaats lijkt vandaag de dag belangrijker dan ooit. De traditionele ontmoetingsplaatsen zoals de kerk en het verenigingsleven, hebben zichtbaar aan belang ingeboet. Het theater kan deze rol in bepaalde opzichten overnemen en dat is wat de praktijk ook laat zien. Belangrijk hierbij is dat theaters in tegenstelling tot de aloude ontmoetingsplaatsen nooit op levensbeschouwelijke gronden zijn gebaseerd en/of zich exclusief op één doelgroep richten. Een theater is een plek voor iedereen, een plek voor alle culturen, leeftijdsgroepen, etniciteiten en religies die een samenleving kent. Een stad als Breda kan niet zonder.

Hoe: Het Chassé Theater brengt pluriform aanbod, zorgt dat het toegankelijk, laagdrempelig en gastvrij is en investeert in de ontmoeting van verschillende publieksgroepen.

Het theater als trefpunt is een rol die het Chassé Theater op het lijf geschreven staat. Met drie film- en drie theaterzalen met elk zijn eigen karakteristiek, sfeer, capaciteit en technische mogelijkheden, kunnen we immers het gehele spectrum van de podium- en filmkunsten bedienen en dat is wat we met enthousiasme doen. Het Chassé Theater presenteert het meest pluriforme programma van heel Nederland. Het aanbod varieert van de grootste spektakelshow tot de meest alternatieve film en alles daar tussenin. Van een diversiteit aan artiesten, voor een diversiteit aan toeschouwers.

Ten tweede zorgen we dat we in alle opzichten toegankelijk, laagdrempelig en gastvrij zijn. Dit doen we door (1) ons gebouw zo in te richten dat iedereen zich er thuis voelt, (2) in onze horeca letterlijk en figuurlijk rekening te houden met allerlei smaken, (3) te investeren in een veelkleurig personeelsbestand met een gastvrije houding en (4) een uitgekende vorm van prijsbeleid toe te passen die tegemoet komt aan elke portemonnee.

Ten derde investeren we ook daadwerkelijk in de ontmoeting van verschillende publieksgroepen. Een voordeel van de structuur van het gebouw en de programmering is dat publieksgroepen elkaar al vanzelf in de foyer tegen het lijf lopen. Daarbij faciliteren we van harte alles wat bijdraagt aan nadere kennismaking, zoals voor- en nabesprekingen, cursussen, lezingen en “meet & greets”.

TREKPLEISTER

Waarom: Breda heeft belangrijke trekpleisters nodig.

Een stad met de omvang van Breda heeft belangrijke trekpleisters nodig. Daarmee bedoelen we hoogwaardige voorzieningen die niet alleen topvermaak aan lokaal publiek leveren maar ook publiek van buiten de stad aantrekken. Hoogwaardige attracties dragen bij aan de lokale economie en spelen een belangrijke rol in de profilering, het prestige en de uitstraling van een stad.

Breda is een stad met ambitie. De stad heeft zijn positie tussen de Randstad en het cultureel- economisch centrum van Vlaanderen altijd gekoesterd. De recente aansluiting op het internationale HSL-net verstevigt deze positie bovendien. Dan is er nog de betrokkenheid van de stad bij de kandidatuur van Brabantstad als culturele hoofdstad in 2018. Wil Breda zijn ambities gestalte (blijven) geven dan is het ondersteunen van hoogwaardige voorzieningen eens te meer van belang.

Hoe: Het Chassé Theater brengt een onderscheidend programma met topvoorstellingen op zowel artistiek- als amusementsgebied en investeert in zijn profiel.

Dat het grote, mooie en architectonisch baanbrekende gebouw op zichzelf al een trekpleister vormt behoeft geen toelichting. Wij laten het hier echter niet bij en spannen ons in voor een artistieke invulling die het gebouw waardig is en van grote betekenis is voor de uitstraling van de stad Breda. Het basisuitgangspunt is dat we voor een programma kiezen dat in alle opzichten onderscheidend is, waartoe we ons hoge eisen stellen op het gebied van kwaliteit, originaliteit en exclusiviteit. Voorts investeren we in een aantal peilers.

Een belangrijke peiler is de Internationale Selectie, een reeks artistiek uitmuntende buitenlandse voorstellingen die vaak exclusief voor Breda naar Nederland reizen. Met deze selectie schaaft het Chassé Theater zich tussen de belangrijkste artistieke podia van ons land. Daarnaast zorgen we ook op het gebied van grootschalig amusement 'hotspot' te zijn. Omdat we premières en exclusieve vertoningen van de grootste reizende shows presenteren, gelden we als het belangrijkste amusements theater van Zuid-Nederland. Ten derde investeren we in ons profiel. Onder meer door te kiezen voor kwaliteit in zaken als de inrichting van ons gebouw en de vormgeving van onze publiciteitsuitingen, en door ons te verbinden met een excellent gezelschap als LeineRoebana.

1.3. CONTEXT

LOKAAL

Wat op lokaal niveau aandacht verdient, is de kandidatuur van Brabantstad als culturele hoofdstad van Europa in 2018. Onder de titel 2018Brabant dienen de vijf grootste Brabantse steden (Eindhoven, Helmond, Den Bosch, Tilburg en Breda) een plan in om de felbegeerde titel te krijgen. Dat heeft de noodzaak van een scherpere profilering van de verschillende steden versterkt. Breda heeft in dit verband gekozen voor een profilering op het gebied van beeldcultuur.

Het Chassé Theater is onverminderd enthousiast over deze voornemens. Het uitspreken van ambities is op zichzelf al inspirerend en biedt ons kansen een aantal van onze eigen ambities waar te maken. Zo is onze internationale programmering mede mogelijk gemaakt door een subsidie in het kader van de kandidatuur voor 2018. Het Chassé Theater draagt bovendien van harte bij aan deze kandidatuur. Onder het hoofdstuk toekomstplannen lichten we toe waaraan we in dit kader werken.

LANDELIJK

De artistieke podiumkunsten in ons land staan momenteel op een kruispunt. Op voorpraak van kabinet Rutte I wordt een bezuiniging op cultuur toegepast die nooit eerder zo hoog was. Het resultaat komt neer op ongeveer een derde minder producerende instellingen en een behoorlijke subsidievermindering voor de overgebleven instellingen. Voorts zijn de eisen op het gebied van publieksbereik aangescherpt en wordt van de gezelschappen meer ondernemerschap verwacht. Wat voor het Chassé Theater verder van belang is, zijn de uitgangspunten op het gebied van regionale spreiding. Naast een vast aantal Randstedelijke gezelschappen blijft er binnen alle genres uitdrukkelijk ruimte voor regiogezelschappen. Daarentegen is de reisverplichting opgeheven.

Wat betekent dit alles voor het Chassé Theater? Hoewel het op het moment van schrijven speculeren blijft, houden we rekening met het volgende: (1) het aanbod zal kleiner zijn, zeker op het gebied van jong talent, (2) het aanbod zal over het geheel genomen toegankelijker zijn, (3) de bereidheid van landelijke gezelschappen om naar Breda te reizen zal misschien minder zijn, terwijl (4) de druk op ons van onze 'eigen' regiogezelschappen zal toenemen.

Het Chassé Theater ziet de effecten van de stelselhervorming met gemengde gevoelens tegemoet. We zijn gelukkig met de impuls die er gegeven wordt aan ondernemerschap en in het verlengde daarvan de marketing. We maken ons echter ook zorgen. Zal het aanbod groot, divers, kwalitatief en uitdagend genoeg zijn om onze programmering op het gewenste niveau te houden? Wat zal onze onderhandelingspositie zijn naar de landelijke gezelschappen die niet meer de plicht hebben naar 'de regio' te reizen?

Het Chassé Theater anticipeert uiteraard op de nieuwe situatie. Omdat het aanbod beperkter zal zijn en we er niet op durven vertrouwen dat het altijd even uitdagend is, houden we onze ogen eens te meer open voor (1) het circuit van incidenteel gesubsidieerde projecten en/of vrije producties en bekijken we (2) met nog meer belangstelling het Vlaamse en internationale aanbod. Het is daarmee niet meer vanzelfsprekend dat onze programmering een afspiegeling vormt van de sector. Wat betreft 'onze' regiogezelschappen; we zullen hun voorstellen met belangstelling bestuderen, maar blijven onverminderd trouw aan ons kwaliteitsuitgangspunt. Tevens maken we per definitie geen meerjarenafspraken, omdat dit onze flexibiliteit, zowel in economisch als in artistiek opzicht, beperkt.

Concluderend: De sectorhervorming zal in het Chassé Theater hooguit in kwantitatieve zin zichtbaar zijn, niet in kwalitatieve zin.

De artistieke filmsector ondervindt eveneens de gevolgen van de bezuinigingen op het gebied van cultuur. Wegens de teruggang van subsidie voor de aankoop van artistieke films dreigt het aanbod van deze films in de Nederlandse filmtheaters te verschromen. De Raad voor Cultuur heeft in reactie hierop echter gesteld dat het stopzetten van subsidies

aan distributeurs een ongewenst effect heeft op de continuïteit en stelt daarom voor om hiervoor binnen het Nederlands Fonds budget vrij te maken. Het Chassé Theater acht het van groot belang dat deze regeling er inderdaad komt, om de introductie van belangrijke filmmakers te kunnen blijven waarborgen.

In de vrije sector zijn de zorgen overigens niet minder. Deze sector is wat minder afhankelijk van het overheidsbeleid, maar is des te meer afhankelijk van de economie. De huidige economische omstandigheden doen de sector uiteraard geen goed. Omdat de publieksaantallen al enkele jaren teruglopen, stagneert het aanbod. Er wordt minder geproduceerd en gezelschappen en producenten nemen minder risico's. Dit laatste houdt onder meer in dat men sneller een beroep doet op grote namen en dat jonge talenten minder kansen krijgen. Net als in de gesubsidieerde sector is in de vrije sector talentontwikkeling dus een zorg.

Het Chassé Theater anticipeert op deze situatie door te blijven investeren in zijn positie als grootste theater van Zuid-Nederland, zodat de belangstelling van de grootste en beste producenten voor het Chassé Theater op peil blijft. Tegelijk kiest het theater er af en toe bewust voor nieuwe veelbelovende producten kansen te bieden. Dit beschouwen we uiteraard als een investering in de toekomst.

2. PROGRAMMING

2.1. EISEN

KWANTITATIEF

In de planperiode 2013 – 2016 verplicht het Chassé Theater zich tot het vertonen van het volgende aantal voorstellingen per zaal:

- In de grote (Jupiler)zaal minimaal 150 culturele voorstellingen per seizoen, bestaande uit eigen programmering plus verhuringen, inclusief amateurbespeeling.
- In de midden(Detron)zaal minimaal 100 culturele professionele voorstellingen per seizoen. Minimaal 75 voorstellingen worden geprogrammeerd in de genres dans, jeugdtheater, klassieke muziek, jazz, opera, toneel en wereldcultuur. Voorstellingen in de genres cabaret, familievoorstellingen, musical/show en lichte muziek leveren in de regel een positieve bijdrage aan de exploitatie en worden daarom niet voorzien van een maximum aantal per seizoen.
- In de kleine (MK2)zaal minimaal 70 voorstellingen per seizoen bestaande uit eigen programmering en verhuringen.
- Filmvertoningen: in de drie filmzalen worden per seizoen minimaal 3.500 filmvoorstellingen vertoond.

Voorvoemde aantallen zijn van toepassing op voorwaarde dat er voldoende aanbod is.

KWALITATIEF

hoogwaardig

Het Chassé Theater acht het aan zijn stand verplicht een programmering te presenteren die in alle opzichten hoogwaardig is. De kwaliteitseis is de belangrijkste eis van alle in deze paragraaf genoemde eisen. Het is dan ook van doorslaggevende betekenis. We willen het beste van het beste presenteren, over welk genre of welke categorie we het ook hebben.

pluriform

Een tweede belangrijke eis die wij aan ons programma stellen is dat het pluriform is. Dat betekent dat we aan alle genres die we kunnen faciliteren en die een minimum aan publiek op de been brengen, plaats bieden: van experimentele film tot grootschalig circus, van onalledaagse jazzprojecten tot alledaagse smartlappen. Pluriformiteit vertaalt zich niet alleen in de genres maar ook in de beoogde doelgroepen. Het Chassé Theater is van en voor iedere inwoner van Breda en omgeving. Onze ambitie is tot een programma te komen waarin iedereen zich herkent: jongeren en ouderen, nieuwe Nederlanders en geboren Bredanaars, individuen en families, ervaren liefhebbers en ongeoeffende kijkers.

actueel

De actualiteit van ons programma is van groot belang. We willen het nieuwste van het nieuwste, de trends en hits van dit moment, de namen die de media domineren, datgene waarover gesproken wordt. Dat betekent nieuwe ontwikkelingen signaleren en prille talenten herkennen, maar ook weten wanneer iets voorbij is. Hieruit vloeit voort dat we minder belangstelling hebben voor reprises. We ondersteunen de ambities van de gezelschappen om successtukken op het repertoire te houden, maar zien daarin niet in de eerste plaats een taak voor het Chassé Theater. Wie actueel wil programmeren ontkomt niet aan het nemen van risico's, al was het maar omdat veel titels op het moment van boeken nog in première moeten gaan. Er is geen garantie op succes en de publiciteitsafdeling heeft nog geen recensies en kan nog niet inspelen op mond tot mond reclame. De kunst is goede inschattingen te maken en risico's beheersbaar te houden.

gedurfd

Het Chassé Theater schuwt het onalledaagse niet. We scheppen er genoeg in onze ogen te openen voor bijzondere, originele en meer experimentele voorstellingen en films. Doel is om al met al tot een gedurfd programma te komen, een programma waaruit enig lef

spreekt. De meest experimentele voorstellingen zijn te vinden in onze kleine zaal waar het afbreukrisico klein is en de mogelijkheden groot.

uniek

We proberen tot een zo uniek mogelijk programma te komen. Dat wil zeggen dat we er naar streven dat ons programma zich in redelijke mate onderscheidt van dat in andere theaters. Zo onderzoeken we bij het programmeren steeds in welke mate voorstellingen ook elders worden gepresenteerd. In bepaalde gevallen streven we er zelfs naar de enige of één van de weinigen te zijn die een voorstelling presenteren. Exclusiviteit is bij uitstek een manier om je te onderscheiden. Bovendien biedt dit ons de mogelijkheid in een ruimer gebied te werven. Vanzelfsprekend neemt het belang van exclusiviteit toe naarmate de reisbereidheid voor een voorstelling groter wordt.

relevant

Alle ons aangeboden voorstellingen en films beoordelen we op hun relevantie. Eenvoudig gezegd: een voorstelling moet er toe doen. Dat kan een inhoudelijke relevantie zijn (bijvoorbeeld omdat het een actueel of universeel onderwerp heeft), maar kan ook een relevantie op het gebied van de vorm zijn (bijvoorbeeld omdat het representatief is voor een bepaalde actuele tendens die we belangrijk vinden, of omdat het een vernieuwend karakter heeft.) Hiermee komen we vaak uit op actuele voorstellingen en films. Maar niet per definitie. Een klassieker kan ook relevant zijn, bijvoorbeeld omdat het van een tijdloze schoonheid of betekenis is.

2.2. INVULLING

Het Chassé Theater verenigt vier soorten theaters in zich. De grote zaal kan gedefinieerd worden als een amusementstheater vergelijkbaar met Luxor in Rotterdam. De middenzaal is de thuishaven van het echte schouwburgaanbod, zoals we dat vinden bij bijvoorbeeld het Parktheater Eindhoven. De kleine zaal vormt een vlakke vloeraccommodatie vergelijkbaar met De Vorst in Tilburg. Met drie filmzalen heeft het theater tot slot een volwaardig filmtheater onder zijn dak. Het theater biedt kortom domicilie aan het gehele spectrum van podiumkunsten en film en dat is wat we ook in de programmering terug zien. Hieronder een toelichting per genre.

THEATER

musical

De musical geldt nog altijd als het populairste genre binnen de podiumkunsten. De combinatie van zang, dans en spel, in een spectaculair decor en met medewerking van de bekendste artiesten maken het tot theater in optima forma. Hier voegen de producenten bovendien vaak een uitgekiende landelijke marketing aan toe, waarbij televisie en nieuwe media slim ingezet worden. Het Chassé Theater is vaste thuishaven van de grootste reizende musicals van ons land en presenteert deze in een aantal gevallen exclusief voor Zuid-Nederland. Daarnaast programmeert het theater ook, zij het kritisch, wat kleinere musicals.

toneel

Het Chassé Theater presenteert traditiegetrouw een ruim aantal toneeltitels en schaart zich daarmee onder de belangrijkste toneelpodia van ons land. Het programma bevat voor een deel producties uit het rijksgesubsidieerde circuit, aangevuld met werk van kleinere formaties en vrije producties. Naast Nederlandse gezelschappen presenteert het Chassé Theater veel titels uit het Vlaamse aanbod, dat naar ons oordeel van zeer hoge kwaliteit is. Binnen het toneelgenre wordt relatief veel ruimte gemaakt voor jong talent en nieuwe ontwikkelingen. Artistieke kwaliteit is binnen dit genre de belangrijkste graadmeter, hoewel publieksbereik natuurlijk altijd een rol speelt.

dans

Het Chassé Theater staat bekend om zijn ruime en uitgesproken dansprogramma. Natuurlijk presenteert het theater jaarlijks werk van de twee grootste gezelschappen van Nederland: Het Nationale Ballet en het Nederlands Dans Theater. Daarnaast bevat het programma een rijk geschakeerd palet van Nederlandse dansgezelschappen en enkele Belgische formaties.

Dans wordt door het Chassé Theater breed opgevat: klassiek ballet, moderne dans en alle hedendaagse vormen. Het is een genre waarin altijd veel ontwikkelingen plaatsvinden, vooral omdat het een vrij internationaal georiënteerde sector is. Dat levert spannende resultaten op die het Chassé Theater het publiek graag voorschotelt.

klassieke muziek & opera

De belangrijkste uitvoerder van klassieke muziek in het Chassé Theater is Het Brabants Orkest, dat enkele concertseries per seizoen brengt. Het orkest handhaaft een mooie balans tussen bekend en minder bekend repertoire, waarbij ook aandacht is voor hedendaagse componisten. Daarnaast presenteren we elk seizoen een of twee eigen series. Het betreft hier vaak solisten, vocale muziek of bijzondere ensembles, zoals Het Orkest van de 18^e eeuw. Op het gebied van opera bieden we ruimte aan zowel het ijzeren repertoire als eigentijdse titels. Opera Zuid en de Nationale Reisopera zijn de beste reizende operagezelschappen van ons land en zijn vertrouwde gezichten in ons theater. Dit aanbod wordt aangevuld met producties uit Oost-Europa en België.

lichte muziek

Het lichte muziekgenre is het meest diverse genre binnen het Chassé Theater. Omdat we de mogelijkheid hebben zit- en staconcerten te programmeren en de beschikking hebben over drie theaterzalen is elk denkbaar genre mogelijk. Die flexibiliteit benutten we graag omdat het ons in de gelegenheid stelt een diversiteit aan doelgroepen aan ons te binden. Het levenslied van eigen bodem, stevige rockformaties, intieme singer/songwriters en ontregelende jazz vormen alle een vanzelfsprekend onderdeel van de programmering.

Lichte muziek is een genre dat sterk gedomineerd wordt door trends. Het is zaak hier goed op in te spelen. Wat de zaak bemoeilijkt is dat de popsector een heel eigen dynamiek kent en geleid wordt door slechts enkele agencies. Wat wij willen presenteren kunnen wij helaas niet altijd krijgen, omdat een artiest bijvoorbeeld het clubcircuit verkiest of omdat men in slechts twee of drie plaatsen wil spelen. De samenwerking met Mezz heeft echter een sterke verbetering van onze positie gebracht, en van die van Mezz overigens ook. Zie verder onder "specials".

jeugd- en familietheater

Het jeugd- en familieprogramma bevat titels uit zowel de vrije als de gesubsidieerde sector. Het verschil hiertussen is groot. De vrije sector richt zich op een breed publiek en voert doorgaans met veel spektakel de grootste kinderhelden ten tonele. De voorstellingen in het gesubsidieerde circuit hebben een artistiek oogmerk en beogen kinderen een onalldaagse ervaring te bieden en hun kunstperceptie tot ontwikkeling te brengen. Ze zijn doorgaans kleinschaliger van opzet.

Het gesubsidieerd theater neemt een kwetsbare positie in. De concurrentie van het vrije theater is groot en de doelgroep kampt bovendien met volle agenda's. Daarom kiezen we voor zo veel mogelijk continuïteit, wat het publieksbereik ten goede komt. Er is een vaste relatie met een reeks toonaangevende gezelschappen. Het programma wordt verder gevuld met de meest boeiende, spannende of anderszins opvallende voorstellingen van het desbetreffende seizoen.

cabaret

Cabaret is een buitengewoon populair genre. Nederland kent een zeer groot aantal cabaretiers, waaronder bovendien erg veel kwaliteit is te vinden. Deze meest informele en brutale podiumkunst, lijkt in vrijgevochten Nederland de perfecte voedingsbodem gevonden te hebben. Het Chassé Theater prijst zich gelukkig dat, vanwege de omvang van de grote zaal, alle goede en populaire cabaretiers graag naar Breda reizen. Claudia de Breij noemde Carré gekscherend "het Chassé van het Noorden". De populariteit van cabaret stimuleert echter ook een zekere 'wildgroei'. Het is dus zaak het aanbod kritisch door te nemen.

wereldcultuur

Hoewel het in strikte zin geen apart genre is, hebben we er voor gekozen voorstellingen met een uitgesproken niet-Nederlandse herkomst te bundelen. Uitgangspunt is cultuur uit alle continenten van de wereld te presenteren, waarbij extra aandacht uitgaat naar die culturen die ruim vertegenwoordigd zijn in Breda. Denk in dit geval aan de Antilliaanse, Arubaanse, Molukse, Hindoestaanse, Marokkaanse en Turkse cultuur. We beogen hiermee enerzijds dat alle culturen binnen de gemeente Breda zich in onze programmering herkennen. Anderzijds hopen we er aan bij te dragen dat geboren Bredanaars zich openstellen voor kunsten uit verre gebieden. Omdat publieksbereik evenwel niet eenvoudig is kiezen we daarbij vooral voor de meer toegankelijke varianten.

specials

Naast de 'vaste' genres wordt het programma jaarlijkse gesierd met bijzondere reeksen. De comfortabele concerten op de zondagmorgen vormen intussen een klassieker. Noemenswaardig is ook de serie Burengerucht, een reeks spraakmakende concerten die we samen met onze buurman Mezz presenteren.

FILM

reguliere programmering

Het zwaartepunt van de programmering ligt bij de 'auteursfilm', de films die primair worden gemaakt vanuit een creatieve dadendrang van een regisseur en/of scenarioschrijver, bij voorkeur films met enige urgentie. De films binnen dit genre komen veelal uit Europa, maar ook uit Azië, Afrika en Zuid-Amerika. Uit de Verenigde Staten beperken we ons tot de artistieke independent films. De programmering is een mix van grotere arthouse-titels en kleinere titels, met als achterliggende gedachte dat een deel van het per definitie grotere arthousepubliek ook een kleinere titel zal gaan zien. Naast de premières geeft Chassé Cinema veel ruimte aan klassiekers.

In de programmering vormt de film de basis. Chassé Cinema zoekt een publiek bij een film en niet andersom. Dat wil niet zeggen dat er geen rekening wordt gehouden met het publiek. Het is belangrijk in te spelen op de behoefte aan reflectie, verrassing en verbeelding. De in Chassé Cinema geprogrammeerde films voldoen in hoge mate aan deze behoefte. Met in gedachten het groeiende segment van ouder publiek zet Chassé Cinema de komende jaren nog meer in op programmering en speciale activiteiten overdag: ochtendprogrammering, filmclub, cursussen en cinema on demand (zie digitalisering). Op speciale tijdstippen en in vakantieperiodes is er aandacht voor de betere kinderfilm, zowel in een regulier programma als in festivals.

specials

Ook binnen de cinema worden aan de reguliere programmering bijzondere reeksen toegevoegd. Zo krijgen in samenwerking met het BKKC Brabantse musici kansen om in het filmtheater stille films te begeleiden. Voor speciale doelgroepen presenteert Chassé Cinema evenementen en series als bijvoorbeeld de Gay Cinema, de Poolse Filmlente, peuterfilm, Friday Movie en het St.Joost Filmfestival. Gerelateerd aan het Bredase cultuurbeleid, dat prioriteit geeft aan beeldcultuur, is Chassé Cinema een actieve partner in initiatieven op dit gebied mits deze voldoen aan de kwaliteits- en artistieke normen die Chassé Cinema zichzelf stelt.

digitalisering cinema

In 2012 heeft de digitalisering van de Nederlandse filmindustrie zijn beslag gekregen, met niet in de laatste plaats 3D als aanjager voor een zeer snelle implementatie. Naast een technische revolutie betekent dit voor de bioscopen en filmtheaters vooral een flinke verruiming van de mogelijkheden. Te denken valt aan (1) het presenteren van alternatieve content, (2) cinema on demand, ofwel vertoning op verzoek en (3) maatwerk voor diverse culturele en maatschappelijke presentaties.

Chassé Cinema benut graag de kansen om kleinschaliger aanbod te vertonen in samenwerking met Bredase organisaties en producenten. Op deze manier kunnen we ook doelgroepen bereiken die normaal gesproken niet snel naar Chassé Cinema komen. Voorts is onder de titel *We Want Cinema* een eerste aanzet voor cinema on demand gemaakt. Dit project is ingezet in de daluren. De reguliere filmprogrammering blijft in handen van de filmprogrammeur.

Om de kansen op het gebied van digitalisering optimaal te benutten is het van belang de filmarchieven toegankelijk te maken voor exploitanten. Met *Beelden voor de Toekomst* heeft Eye filminstituut al een basis gelegd voor een groot gedigitaliseerd filmarchief met film(klassieker)s, korte films, animatiefilms, documentaires en reportages. Ook Beeld en Geluid heeft een groot deel van de archieven gedigitaliseerd.

Met de digitalisering lijkt het aanbod aan premières groter te worden omdat distributeurs voor minder kosten films op meer plaatsen kunnen uitbrengen. Het VPF-model (cofinanciering van de digitalisering door distributeurs door middel van het betalen van een virtual print fee) zet hier nog enigszins een rem op, maar de toekomst is: the sky is the limit. Het is van groot belang ruimte te blijven geven aan de kleinere arthousefilm. Deze zou binnen de groei van het aanbod ondergesneeuwd kunnen raken. Maar de digitalisering biedt ook kansen op een groter publiek voor de kleinere titels. Deze films kunnen breder in Nederland in première gaan en winnen uiteindelijk wellicht door de digitalisering.

FESTIVALS

Het Chassé Theater besteedt traditioneel veel aandacht aan festivals. Bij sommige als initiatiefnemer of organisator, bij andere als coproducent. Festivals bieden de mogelijkheid speciale doelgroepen te bereiken en publiciteitsinspanningen voor bepaalde programmering te bundelen waardoor deze effectiever worden. Programmering wordt met rand-programmering en anderszins aangekleed waardoor een festivalsfeer ontstaat die interessant is voor publiekswerving.

Er is ook een keerzijde. Festivals kosten onevenredig veel arbeid en behoeven extra middelen voor publiciteit. Als gevolg van de inkrimping van de organisatie in 2011, de beperkte beschikbaarheid van eigen financiële middelen en de gekrompen sponsormarkt, bekijkt het Chassé Theater jaarlijks welke financiële ruimte er is voor de verwezenlijking van festivals. Hierbij onderkent het theater dat festivals een deel van hun succes danken aan regelmatige herhaling, toch moet het theater voorzichtig opereren. De ambitie is aanwezig maar de praktische mogelijkheden moeten er ook zijn.

De invulling op het gebied van festivals is niet ieder jaar gelijk. Om een indruk te geven kunnen we vermelden dat het komend seizoen de affiches gesierd worden door de Jeugdtheaterdagen in oktober die we met alle Bredase jeugdtheaterinstellingen presenteren en het peuterfestival in februari wanneer het theater de deuren wijd opent voor alle twee- en driejarigen in de regio. Trots zijn we op het minifestival Gloednieuw, waarin de jongste lichting talenten in Zuid-Nederland gepresenteerd wordt.

Bij film wordt het huidige beleid voortgezet en worden in samenwerking met andere Brabantse filmtheaters festivals en evenementen georganiseerd, onder andere om het kwalitatief goede aanbod van Brabantse filmmakers een plaats te geven. Daarnaast neemt Chassé Cinema deel aan landelijke festivals en retrospectieven, met name om ook het niet-reguliere aanbod in een aantrekkelijke context te vertonen en niet in Nederland uitgebrachte films te kunnen programmeren. Er is extra aandacht voor het organiseren van kinderfilmfestivals; het is belangrijk om een jong publiek kennis te laten maken met het filmaanbod in Chassé Cinema.

3. SAMENLEVING

3.1. GASTHEERSCHAP

AMATEURGEZELSCHAPPEN

Het Chassé Theater stelt zich gastvrij op naar amateurgezelschappen. Amateurbespeling kweekt liefde voor het theater en levert een bijdrage aan het culturele klimaat in Breda. Het Chassé Theater zet bij amateurbespeling uit de gemeente Breda extra ondersteuning in op technisch en publicitair gebied. De kortingen die worden verstrekt lopen op tot 80% van de normale tarieven. Waar landelijk 20 tot 25% korting wordt verstrekt is dit voor Bredase amateurgezelschappen een comfortabele positie. Ook wordt gratis of tegen kostprijs publiciteit verzorgd.

De opening van PodiumBloos heeft geleid tot een impuls voor de amateurpodiumkunsten in Breda. Dit podium biedt theatermakers de gelegenheid om in een ongedwongen ambiance te monteren en te spelen. De toevoeging van dit podium aan de Bredase culturele infrastructuur heeft voor het Chassé Theater nauwelijks geleid tot een afname van amateurbespeling. Theatermakers en dansgezelschappen hebben deels hun weg naar PodiumBloos gevonden, dansscholen en fanfare- en harmonieorkesten daarentegen blijven onverminderd te gast in het Chassé Theater. Momenteel onderzoeken we nieuwe samenwerkingsvormen met amateurgezelschappen. Als proef wordt in seizoen 12/13 een serie met amateurharmonieorkesten opgenomen in de professionele programmering en op gelijke wijze in de markt gezet als de eigen professionele programmering.

PROFESSIONELE GEZELSCHAPPEN

Het Chassé Theater hecht er aan een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de professionele podiumkunsten. We vinden het dan ook vanzelfsprekend dat we ons gastvrij opstellen naar makers uit Breda en de nabije regio. Met gezelschappen kunnen vaste afspraken inzake de montage en de premières van hun voorstellingen worden gemaakt. In incidentele gevallen maken we ook afspraken met gezelschappen van buiten Breda. Dit echter alleen met gezelschappen die aan onze artistieke uitgangspunten tegemoet komen en die we van grote meerwaarde voor ons theater vinden. Het voorbeeld van LeineRoebana is bekend. Intussen zijn we ook een bescheiden samenwerkingsverband aangegaan met Ann Van den Broek, naar ons oordeel één van de interessantste namen binnen de nieuwe generatie choreografen in Nederland.

EVENEMENTEN

Niet alleen gezelschappen, ook organisatoren van evenementen doen een beroep op onze ondersteuning. Ook in dit geval geldt dat we ons in principe gastvrij opstellen. De mate waarin we een bijdrage leveren hangt sterk af van onze waardering voor het evenement. Evenementen beoordelen we in de eerste plaats op hun sociale waarde. Wat is de betekenis van het evenement in onze samenleving en hoe ziet het publiek dat erbij hoort er uit? Voorbeelden van evenementen die we faciliteren zijn de regionale voorrondes van de Kunstbende, de Bredase Culturele Amateurmanifestatie, de Cultuurnacht en natuurlijk carnaval.

3.2. EDUCATIE

DEFINITIE

Het Chassé Theater ziet een duidelijke taak voor zichzelf op het gebied van educatie. Het theater is de plek waar kunst en publiek elkaar treffen. Dit plaatst ons in een bemiddelende rol. Educatie vormt daar een onlosmakelijk onderdeel van. Onder educatie verstaan we: activiteiten die bijdragen aan een beter begrip van de voorstelling of film, zoals inleidingen en workshops. Educatie is geen luxe; kunst spreekt nu eenmaal niet altijd voor zich, zeker de meer experimentele uitingen niet. Dit geldt eens te meer voor bezoekers met minder begripsvermogen, zoals kinderen, of bezoekers met minder kijkervaring, zoals jongeren. Maar ook voor ervaren bezoekers die meer verdieping wensen kan educatie een meerwaarde hebben. Ons educatieprogramma is dus gericht op alle leeftijden.

DOELSTELLING

Het Chassé Theater streeft met zijn educatiebeleid vier doelen na, waarvan de eerste twee meer ideëel van aard zijn en de laatste twee meer functioneel. Allereerst beogen we (1) een bijdrage te leveren aan de meer beschouwelijke vaardigheden van onze bezoekers. We leren hen de betekenis van een voorstelling te doorgronden en de waarde ervan voor hen zelf onder woorden te brengen. Bovendien draagt educatie bij aan (2) een meer intense beleving van de voorstelling. Het is als wijn drinken; hoe meer verstand je er van hebt, hoe meer nuances je proeft en hoe meer je geniet van de betere soorten. Daarnaast beogen we met educatie (3) ons publiek van de toekomst op te bouwen, vanuit de eenvoudige stelregel: jong geleerd is oud gedaan. En tot slot hopen we met educatie (4) het huidige theaterpubliek te verruimen. Het hoeft niet toegelicht te worden dat educatieve activiteiten, zoals inleidingen en voorbesprekingen, drempelverlagend werken.

UITGANGSPUNT

Als we een jong en/of onervaren publiek willen verleiden tot schoonheid, dan zullen we hen ook moeten confronteren met schoonheid. Kortom: ook in het voorstellingsaanbod voor deze doelgroep doen we geen concessies aan kwaliteit. Dit betekent in concreto dat we terughoudend zijn met betrekking tot voorstellingen die specifiek bedoeld zijn voor een bepaalde (onervaren) doelgroep, zoals een jongerenvoorstelling die nadrukkelijk inspeelt op de belevingswereld of de smaak van jongeren. Het is namelijk precies dit particuliere aspect, dat naar ons oordeel afbreuk doet aan de kwaliteit van de voorstelling. Schoonheid zit hem immers in het universele. Uiteraard houden we wel rekening met de beperkte kijkervaring van onze educatiedoelgroepen. We zullen hen dan ook vooral de meer toegankelijke voorstellingen en films aanbieden en vanzelfsprekend zorgen we dat die in voldoende mate op ons programma staan.

Belangrijk uitgangspunt bij de ontwikkeling van onze educatieactiviteiten is dat de activiteiten zelf aantrekkelijk en plezierig zijn. Oftewel, het moet een positieve ervaring zijn, zeker wanneer het een eerste kennismaking betreft. In de nabije toekomst willen we bovendien nog meer diversiteit in ons aanbod brengen. Zo houden we het totaal van activiteiten en elke individuele activiteit tegen het licht, zodat er een juiste balans is in receptieve, reflectieve, analyserende en creërende activiteiten. Daar waar inhoudelijk en/of voor wat betreft leeftijd gaten vallen, maken we nieuw aanbod of verbeteren het huidige aanbod, zodat ons educatie aanbod voor het basis- en voortgezet onderwijs ook past binnen een doorlopende leerlijn.

Waar we in het voorstellingsaanbod dus weinig maatwerk toepassen, doen we dat in de educatieactiviteiten juist des te meer. Educatie is in de visie van het Chassé Theater kortom: onversneden kwaliteit, op maat aangeboden.

ACTIVITEITEN

Ons educatieprogramma bestaat uit een mix aan activiteiten. Zo verzorgen we onder meer voor- en nabesprekingen, klassikale lesprogramma's, cursussen, workshops, inleidingen en rondleidingen. Voor wat betreft het aantal activiteiten streven we er naar deze gelijk te houden aan wat we gewend zijn. Dat betekent circa 100 activiteiten per seizoen. We willen wél zoals eerder genoemd de kwaliteit van de activiteiten verbeteren.

Wat we nu al kunnen melden is dat in 2013 de theatertocht een meer actieve houding van de kinderen zal vragen, waarbij het zelf creëren van een aspect van theater centraal staat. Het bieden van een kwalitatief hoogwaardige theatertocht is des te urgenter, aangezien vanaf 2013-2014 basisscholen zelf hun Ontdekkingspakket kunnen samenstellen en afname niet meer vanzelfsprekend is. Verder is er een start gemaakt met het toevoegen van een aantal onderdelen aan ons aanbod op het gebied van filmeducatie, met de bedoeling een betere doorlopende leerlijn te realiseren.

Educatie en marketing zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De komende jaren willen we het grensvlak tussen deze disciplines nog beter benutten. Zo krijgen we in educatief verband jaarlijks meer dan 5.000 kinderen over de vloer. Door middel van een online serieuze game waarin we educatie, fun en marketing combineren, willen we kinderen nog meer leren over theater en film, en herhaalbezoek stimuleren.

Binnen ons educatieprogramma is uiteraard een sleutelrol weggelegd voor de producerende instellingen c.q. de gezelschappen en film distributeurs. Zij leveren de basis ingrediënten voor een programma dat wij vervolgens naar eigen inzicht samenstellen. Daarnaast werken we met overkoepelende organen zoals Eye die ons rondom hun voorstellingen educatieve lesbrieven, programma's en workshops aanbieden. Ook zien we een belangrijke partner in de Cultuurwinkel Breda. Tot slot zijn er ook derden, zoals de Volksuniversiteit de brede aa, het BKKC en PodiumBloos die een bijdrage leveren aan ons educatieprogramma.

WERVING

Een goed educatief programma op zichzelf is niet genoeg. Goede marketing is nodig om hier ook zo veel mogelijk mensen voor te enthousiasmeren. Het Chassé Theater beschikt over een ervaren marketingteam dat de diverse doelgroepen met diverse middelen effectief weet te bereiken.

De verschillende doelgroepen die we in ons educatiebeleid voor ogen hebben, vergen uiteraard een verschillende benaderingswijze. Kinderen en jongeren benaderen we veelal klassikaal, waarbij de docenten vanzelfsprekend een sleutelpositie innemen. Met zowel het basis- als het voorgezet onderwijs hebben we intensief contact. Bij volwassenen richten we ons meestal op de individuele bezoeker, maar niet per definitie. Als er concrete aanknopingspunten zijn om de doelgroep in groepsverband te benaderen, zullen we dat niet nalaten. Zo benaderden we bij een film over dementie bijvoorbeeld MEE West-Brabant.

Voor de educatieprojecten die onderdeel zijn van het kunstmenu De Ontdekking werken we samen met Cultuurwinkel Breda. Verder blijven we graag gastheer voor projecten van derden zoals de besloten schoolvoorstellingen van De Kunstbalie, educatieconcerten van Het Brabants Orkest en de Kunstbende (wedstrijd voor jong creatief talent).

We lichtten al eerder toe dat toegankelijkheid, en in het verlengde daarvan betaalbaarheid, één van de belangrijkste uitgangspunten van het Chassé Theater is. De doelgroepen van ons educatiebeleid hebben in veel gevallen een wat smallere beurs, wat des te meer reden is om voor hen de voorstellingen scherp te prijzen. Voor jongeren hanteren we daarom speciale tarieven die meestal neerkomen op 50% van de normale toegangsprijs bij theater en een vaste korting bij film. Voor kinderen hebben we aparte jeugdprijzen vastgesteld.

SPEERPUNTEN

Voor de komende planperiode heeft het Chassé Theater een aantal speerpunten geformuleerd. Om te beginnen willen we (1) de doelmatigheid van onze activiteiten verbeteren door een meer divers geheel van receptieve, beschouwelijke en actieve programma-

onderdelen te ontwikkelen. Voorts willen we (2) educatieve activiteiten zo veel mogelijk van externe locaties naar onze eigen locatie verplaatsen, met de overtuiging dat het de aantrekkingskracht van de activiteit ten goede komt en de betrokkenheid van de doelgroep met ons theater vergroot. Dit geldt zowel voor jongerenactiviteiten als voor volwassenenactiviteiten. Een ander belangrijk speerpunt is (3) de ontwikkeling van een online theater game waar educatie, marketing en fun samenkomen gericht op kinderen. Voorts (4) gaan we het aanbod voor volwassenen meer centraal coördineren en uitbreiden. Tot slot (5) werken we momenteel aan een plan om jaarlijks één eyecatcher aan ons educatieprogramma toe te voegen. Daarmee bedoelen we een alleszins inspirerende activiteit met een grote aantrekkingskracht op een breed publiek. Dit kan variëren van een massaal concert door alle amateurmuzikanten uit Breda tot een feestelijke uitvoering van het Zwanenmeer in onze grootste zaal. Maar ook de opening van een interactieve tentoonstelling in onze foyer kan zo'n trekpleister zijn.

3.3. PARTNERS

LOKAAL

Het Chassé Theater kent een diversiteit aan samenwerkingspartners. Samenwerking kan om allerlei redenen een meerwaarde bieden, inhoudelijk en organisatorisch. Daarnaast verstevigt het onze verankering in de samenleving. De belangrijkste Bredase samenwerkingspartner is momenteel PodiumBloos, een zeer gewaardeerde collega met wie we op velerlei niveaus samenwerken, van het uitwisselen van materialen, tot het afstemmen van artistiek en inhoudelijk beleid. Er zijn diverse projecten die we gezamenlijk verzorgen. Zo organiseert en presenteert PodiumBloos het curriculum bij onze Internationale Selectie. Naast PodiumBloos is ook Mezz een belangrijke partner met wie we, zoals eerder vermeld, de reeks Burengerucht presenteren.

Andere Bredase partners zijn onder andere AKV St. Joost, Alliance Française, Bibliotheek Breda, Blinde Muur, Boekhandel van Kemenade en Hollaers, Centrum voor Beeldcultuur, COC Breda, IDFX, Lokaal 01, Nieuwe Veste, Uitgeverij De Geus en Volksuniversiteit de brede aa.

LANDELIJK

Naast Bredase partners werkt het theater met een nog groter aantal landelijke partners. Buiten de gezelschappen, impresariaten en distributeurs is dat een diversiteit aan maatschappelijke en culturele instellingen. Zo werkt het theater voor wat betreft het boeken van voorstellingen incidenteel samen met de Stadsschouwburg Amsterdam, het Holland Festival, deSingel in Antwerpen en het Concertgebouw in Brugge en de belangrijkste amusementstheaters in Nederland. Chassé Cinema werkt samen met alle belangrijke landelijke filmfestivals, zoals International Documentary Filmfestival Amsterdam, International Filmfestival Rotterdam en het Nederlands Film Festival.

Andere landelijke samenwerkingspartners voor theater en cinema zijn Amstel Film, BKKC, Bureau Promotie Podiumkunsten, Cinedans, Cinekid, Concertgebouw Brugge, CosyMo's Solar Cinema, de Melkweg, Eye, Filmhuis Den Haag, Genootschap Nederland-Engeland, Go Short Nijmegen, Imagine Film Festival Amsterdam, KBO-Brabant, Latin American Film Festival, MEE West-Brabant, Nederlands Fonds voor de Film, Nederlands Instituut voor Animatiefilm, Plaza Futura Eindhoven, Pools Podium, Provincie Noord-Brabant, Tropictheater en de Universiteit Tilburg.

INTERNATIONAAL

Het Chassé Theater is aangesloten bij de International Society of Performing Arts (ISPA) en de Association of Performing Arts Presenters (APAP). Voor wat betreft onze filmprogrammering vinden we tevens een belangrijke partner in het Koninklijk Filmarchief in Brussel en Europa Cinemas. Daarnaast bezoeken de programmeurs de belangrijkste internationale festivals en netwerkbijeenkomsten. In de nabije toekomst willen we onze internationale samenwerkingsverbanden verbeteren en uitbreiden, vanuit de veronderstelling dat dit onze internationale oriëntatie verder kan bestendigen.

4. PEILERS & TOEKOMSTPLANNEN

4.1. PEILERS

Het Chassé Theater scheidt er eer in zich van andere theaters te onderscheiden. In de eerste plaats realiseren we dat natuurlijk door te werken aan een hoogwaardige, actuele, gedurfde en exclusieve programmering. Daarnaast investeren we bewust in enkele peilers. Hieronder een toelichting.

INTERNATIONALE SELECTIE

Vanaf seizoen 2008/2009 presenteert het Chassé Theater in Breda elk seizoen zijn zogeheten Internationale Selectie, een reeks van 3 tot 6 hoogwaardige buitenlandse voorstellingen die vaak exclusief voor Breda naar Nederland reizen. De voorstellingen worden geselecteerd op toonaangevende Europese podia en festivals en zijn van de hand van makers met een internationale reputatie. Zo presenteerden we eerder werk van de Merce Cunningham Dance Company, Romeo Castellucci, Pippo Delbono en Boris Charmatz.

In seizoen 2011/2012 is aan de Internationale Selectie een uitgebreid verdiepingsprogramma toegevoegd. Ten eerste wordt de Selectie voortaan vanuit een specifieke thematische en dramaturgische invalshoek samengesteld, een invalshoek die op diepgaande wijze wordt uitgewerkt in een jaarlijks magazine. Daarnaast wordt in samenwerking met de Bredase werkplaats PodiumBloos een curriculum aangeboden, bestaande uit workshops, masterclasses, lezingen, colleges en debatten.

Omdat de Internationale Selectie en het verdiepingsprogramma niet kunnen worden bekostigd uit de reguliere subsidie van het Chassé Theater zijn aanvullende externe inkomsten noodzakelijk. Continuïteit is derhalve niet gegarandeerd. Momenteel is het Fonds Podiumkunsten de belangrijkste financier. Daarnaast is er een kleine bijdrage van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Met de Internationale Selectie heeft het Chassé Theater zich in enkele jaren tijd prominent op de kaart gezet. De waardering voor de reeks is unaniem positief, getuige de reacties onder het publiek en in de pers. Zo refereerde de Volkskrant in een voorbeschuiving op het Holland Festival 2012 aan de concurrerende programmering in Breda. Het Fonds Podiumkunsten stelde dat de Selectie van "ambitie en durf" getuigt. "De Internationale Selectie heeft de potentie om een hoogwaardige kwaliteitsimpuls aan de schouwburg zelf te geven en aan het programma-aanbod in het zuiden van Nederland", aldus het Fonds.

TOPAMUSEMENT

Scharen we ons met onze Internationale Selectie onder de beste artistieke theaters van ons land, met ons amusement voegen we ons bij de beste amusements theaters van ons land. We zijn er trots op regelmatig premières in huis te hebben van de grootste en meest spectaculaire musicals en shows die in het desbetreffende seizoen toeren. Daarnaast lukt het ons geregeld om de populairste titels als enige, of één van de weinigen in ons land te kunnen presenteren. Premières en exclusieve vertoningen leveren ons theater veel positieve aandacht van lokale en landelijke pers. Financieel is het echter minder interessant. We kunnen niet tot nauwelijks profiteren van voorpubliciteit en mond tot mond reclame en moeten ten behoeve van de genodigden veel vrijkaarten verstrekken. Daarom zijn we kritisch in onze keuzes.

FILMPREMIÈRES

Chassé Cinema is een premièretheater en vertoont wekelijks één of meer landelijke premières van diverse distributeurs op prologatiebasis. Het betreft het artistieke aanbod van kleine kunstzinnige films en avant garde tot arthouse titels, documentaires en speelfilms; films van eigen bodem, Europese films en films van andere continenten. Niet door distributeurs aangekochte Nederlandse films, onder andere Bredase en Brabantse producties, worden in samenwerking met de producent en/of regisseur alsnog vertoond. Niet in Nederland uitgebrachte buitenlandse titels komen aan bod in festivals en serieprogrammering.

LEINEROEBANA

Per 1 september 2012 is LeineRoebana huisgezelschap van het Chassé Theater. Met dit besluit is een lang gekoesterde wens van het Chassé Theater en de Gemeente Breda bewaarheid. Al sinds de oprichting van het theater bestond de ambitie om een vast gezelschap aan te trekken, een groep die het kloppend hart uitmaakt van dit mooie theater en metterdaad een impuls geeft aan het productieklimaat in Breda. Geen gemakkelijke opdracht omdat we vonden dat we het aan onze stand verplicht waren een gezelschap van grote klasse en internationale betekenis te zoeken. In LeineRoebana vonden we deze groep. De samenwerking is zorgvuldig en stapsgewijs opgebouwd. Aan de installatie van de groep als huisgezelschap ging een periode van vier jaar vooraf waarin de groep 'artist in residence' was.

4.2. TOEKOMSTPLANNEN

BREDA VOOR HET VOETLICHT

De belangstelling van plaatselijke podiumkunstenaars voor het podium van het Chassé Theater is altijd groot geweest, ook nu PodiumBloos hier een aanvullende taak in heeft gekregen. Wat opvalt is dat de amateur- en de professionele podiumkunsten zich in gescheiden circuits begeven. Amateurpodiumkunsten worden veelal bezocht door familie en vrienden van de makers in kwestie en professionele podiumkunsten door liefhebbers die verder geen banden hebben met de praktijk. Dat is jammer, vooral voor de amateurpodiumkunsten die in onze regio bovengemiddeld sterk vertegenwoordigd zijn en een proeverij vormen van de vele smaken van onze stad.

Onze ambitie is de Bredase amateurpodiumkunsten wat meer in de schijnwerpers te zetten en ze letterlijk en figuurlijk het podium te bieden dat ze verdienen. Dit bereiken we onder meer door in bepaalde gevallen bij te dragen aan de totstandkoming van de voorstellingen en de publiekswerving er bij. Ook doen we dit seizoen een proef met het opnemen in de programmering van een reeks amateurgezelschappen. Als dit een succes wordt en de omstandigheden er naar zijn zullen we dit in de toekomst herhalen. Tot slot onderzoeken we de mogelijkheid om een informeel podium aan onze accommodatie toe te voegen. Daarmee bedoelen we bijvoorbeeld een plek in onze foyer waar beginnende en/of ad hocformaties zich kunnen presenteren

CURATORSCHAP

Engagement zit in het dna van het theater. Theater en het maatschappelijk debat zijn al sinds de oudheid sterk met elkaar verbonden. Veel voorstellingen spreken zich uit over de wereld om ons heen en sluiten aan bij vraagstukken die actueel zijn. Het Chassé Theater heeft zijn rol hierin altijd serieus genomen. Bij het programmeren van voorstellingen onderzoeken we deze op hun relevantie en proberen we lijnen en tendensen te traceren.

De komende jaren willen we onze maatschappelijke betrokkenheid meer concreet naar voren brengen. Dit doen we door ons meer als curator op te stellen. Dat houdt in dat we onderdelen van het programma meer zullen stroomlijnen en bepaalde onderwerpen nadrukkelijker aan de orde zullen stellen. Voorbeelden van actuele onderwerpen die we momenteel veel in ons programma terugzien zijn: de gevolgen van migratie, democratie in tijden van populisme, de grenzen van de vrijemarkteconomie en de kwetsbare positie van kinderen.

Met deze ambitie hebben we drie doelstellingen. Ten eerste willen we een bijdrage leveren aan de kritische reflectie van het publiek en daarmee aan het maatschappelijk debat in het algemeen. Ten tweede willen we het publiek binnen het ruime aantal titels dat wij aanbieden meer handvatten bieden en ten derde rekenen we er op dat het publiek beter overtuigd raakt van de relevantie van ons programma.

DE STRAAT VAN HERTZBERGER

In het ontwerp van het Chassé Theater heeft de zogeheten “straat van Hertzberger” een belangrijke betekenis. Het betreft hier de foyer waar alle zalen, bars en andere faciliteiten op uitkomen. Daarmee vormt de straat van Hertzberger hét trefpunt van het Chassé Theater, het hart van ons huis en het middelpunt van alle culturele bedrijvigheid. Hertzberger had hieromtrent een bloemrijke droom. Deze droom is intussen grotendeels bewaarheid geworden, maar we zien kansen hem nog beter gestalte te geven.

Verlevendiging van de straat van Hertzberger kan op drie manieren bereikt worden. Ten eerste op het vlak van programmering, oftewel het aanbieden van meer activiteiten in de foyer. Te denken valt aan cursussen, lezingen, lunchconcerten, lunchfilms en –documentaires en optredens van lokale amateurs (zoals hierboven omschreven). Daarnaast willen we investeren in de inrichting en wel in de breedste zin van het woord. Tot slot zullen we nagaan hoe we onze horeca kunnen aanpassen. Belangrijkste eis bij alle aanpassingen is dat het een uitgesproken cultureel karakter heeft.

2018BRABANT

Zoals in het hoofdstuk *context* toegelicht, stellen de vijf grote steden van Brabant zich gezamenlijk kandidaat culturele hoofdstad van Europa te worden in het jaar 2018. Momenteel zijn we met veel enthousiasme betrokken bij de ontwikkeling van het zogeheten bidbook, waarmee we een internationale commissie moeten overtuigen van onze kwaliteiten. In dit kader hebben we onder meer het initiatief genomen tot de ontwikkeling van een grootschalig internationaal podiumkunstenfestival. Mocht ons de titel ten deel vallen, dan spreekt het voor zich dat we van harte zullen meewerken aan de uitvoering van de plannen.

